

Literatura

«Poesia traizionatzen baduzu zure bizitza traizionatzen ari zara»

Hiru lan argitaratu ditu berriki: *Errepidea* (Erein), *Zazpi Orduak* (Elkar) eta *Bitsa* eskuetan (Susa). Narrazioak dira lehen biak. Poesia liburua hartu dugu eskuetan. *Bitsa* eskuetan nola, halatsu joan zaizkigu hitzak, bizitza nola.

MIKEL ASURMENDI

Argazkiak: Iñigo Azkona

Miren Agur
Meabe

MIREN AGUR MEABE (Lekeitio, 1962) Kiri-kiño Ikastolan aritu zen hainbat urtez. Filologia ikasi zuen garai hartan, ikasle helduekin aritu eta idazteko asti gehiago izateko. 1992tik Giltza argitaletxean aritu da orain gutxi arte: “Zuzendari, edukien egile, itzultzaile, zuzentzaile edo kudeatzaile izan naiz”.

Eskolako eta argitaletxeko garaiak osatu ondoren, beste molde batez aritzeko aroa bilatzen ari da: “Zaila da literaturatik bizitzeari. Baina denboraldi batean literaturaren inguruko jardunetan ibili nahi dut: idazten jarraitu, errezitaldiak eman, literatur itzulpenak probatu, ikastetxeetan solasaldiak egin... Akaso, geroxeago, irakaskuntzara

“Nire gaiak igual ez dira garrantzitsuak mundu zabalarentzat, gai sozialik ez dut jorratzen, injustizien salaketarik ez dago apenas. Ez dut esan nahi kezkatzen ez nautenik, baina ez zait ateratzen, eta gainera, ez luke balioko pose hutsak, demagogiak”.

diozu ideia berari, momentuko jarrearen arabera: lirikoagoa, ironikoagoa, fantasiazkoagoa... Horregatik, poesia batetik, eta narrazioak bestetik. Azken aldian literatura aterpe izan dut, eta bidean neuzkan materialak amaitu ahal izan ditut.

buelatu. Denboraren jabeago izan nahi dut, arnasa beste modu batez hartu...” diosku.

Hiru liburu kaleratu dituzu ia batera... Pertsona metodikoa zara inondik ere.

Metodikoa ez hainbeste, saiatua bai. Liburuak aldi berean kaleratu dira, baina aspaldi nenbilen batean eta bestean lan eginez, aldizka. Gertaerek eta bizipenek nola harrapatzen zaituzten, tratamendu bat edo beste ematen

Miren Agur Meabe poetaz jardun nahi dut. *Bitsa eskuetan* liburuaz.

Liburuan hiru gai nagusi daude, hiru partetan banatuta. Lehenengoa, izatearen errepaso modukoa da, iraganeko bizimoduari agur egitea eta orainari ongi-etorria egitea, errealtetera egokitzea, nolabait. Bigarrenean, amaren heriotza kontatzen dut, maitasun-aitorpena eginez. Hirugarrena harreman baten kontaketa da. Liburuaren alfa –baita kronologiaz ere, poema hori 2001ekoa-edo delako– lehen

Ertzeko zatiak
Jon Sarasua

Durangoko Azoka 2010

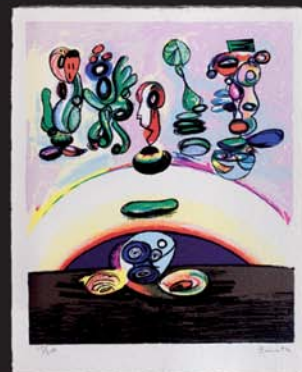
Argia astekariaren
eta **Luditoy**sen
katalogo berria!

*Bisita gaitzazu Goienkale 1,2 eta 3 standetan

Zumetaren
artelana

ARGIAren
90. urteurrenerako
Jose Luis Zumetak
egindako artelana.

poema da, *Definizioa*; eta omega, azkena, *Entropia*, aurten idatzia. Bi mugari horien artean garapen bat dago, eta hortxe hartzen dute tokia liburuko deitura guztiek, adibidez.

Poeta Meibi da; *maybe*, agian; Meabe akaso. Mitxu ere bai...

Eta Goikokaleko neska, edo zure alaba, edo Mirentxu, *La jolie fille*... M. A. ere bai, inizialak. Eta *Plaisir*. Lagunentzat Mitxu naiz; segun norentzat, izen bat. Lehen poeman ikerketa bat abiatzen da, “hau ez da kolonia-iragarki bat”. Azkenean, berriz, bizitakoak bizi eta gero, esaten da “Plaisir deitu dit norbaitek”. Paradoxa polita, esanguratsua, nire koloniaren izena delako. Lehen poeman esaten da “zure inizialak idatziko nituzke”; azkenean, berriz, “M. A. idatzi dut lurrean”. Hortxe dago kontrastea: entropia kontzeptuak itzulezintasuna adierazten du.

Edith Piaf-en *La vie en rose* abestiak ematen dio izena lehen parteari. Frantsesa ageri da poemetan.

Gure sasoikoen hezkuntza sentimentalean frantsesak garrantzi handia izan du. Frantsesaren garaiko eskolakoak gara; ingelesaren gorakada geroxeago etorri zen. Trebea nintzen frantsesez... Batzuetan, ligatzeko, fran-

tsesarena egiten nuen, pentsa. Frantziara ikasle joateaz egiten nuen amets. Irakasleak magazineak ekartzen zizkigun, erakargarriak, modernoak, eta diskoetako letrak arakatzen genituen —Moustaki, Ferrat, Brel...—. Lilura sentitzen nuen, erromantikoa eta estilosoak zen... Liburuan, horregatik, ironizatzen balio izan dit. Bizitza arrosa kolorekoa da, baina gaztelaniz esaten den bezala, *rosa palo*.

Latza da zenbaitetan, eta ezin da dena kontatu. Bizi dugun den-dena ez da aipatzekoa, aukeratu egiten dugu zer kontatu, eta nola egin geure erara. Bizipen batzuk aztertzen ditugu, introspektzioa egitea beharrezkoa zaigulako bizitzan kokatzeko. Poesiaren bidez egin daiteke azterlan hori. Neurri horretan, norberaren gogoeta baliagarria izan daiteke irakurlearentzat, identifikatua senti daitekeelako.

Zerk motibatzen zaitu poesia idazteko?

Poesia idaztean, batzuetan emozioak gogoeta bihurtzen dira. Nire gaiak igual ez dira garrantzitsuak mundu zabalarentzat, gai sozialik ez dut jorratzen, injustizien salaketarik ez dago apenas. Ez dut esan nahi kezkatzen ez nautenik, baina ez zait ateratzen, eta gainera, ez luke balioko pose hutsak, demagogiak. Beraz, zerk motibatzen nau? Neure burua ulertu edo

Gu bertan izango gara, eta Zu?

Nobedade hauez gain,

zozketak, harpideentzat prezio bereziak, opariak, egileen sinadurak standean, ...

Eta behar duzun guztia azaltzeko
Argia eta **Luditoys**eko lagunak

Bazen behin...

Mundu mailako
jolas ospetsua
orain euskaraz!

bizitza

Jabetu giza
gorputzaren
sekreto guztiez

MIHILUZE
BERRITUA

Froga berriekin
gozatu eta
barre egiteko

Telebistako
programa
arrakastatsuen
edizio berria!

Noruntz eta nola iritsi?
Zein da bidea?
CAMINOS

3D estrategia jolasa

Luditoys

ESKAERAK: ☎ 943 36 86 61 | info@luditoys.com

gobernatu beharrak, eta horretarako, nigan benetan eragina duten gauzez hitz egiteak. Horixe da zintzotasunaren oinarria, nire ustez.

Poesia medio, biluztu egiten zara neurri batean. Azalaren kodean bezala, honetan ere.

Poesia ispilutzat hartzen baduzu, ezin duzu engainatu. Poesia traizionatzen baduzu zure bizitza traizionatzen ari zara, eta alderantziz... Biluzte edo huste horretaz kontzienteagoa naiz liburu honetan *Azalaren kodea* idatzi nuenean baino. Exhibilizismo puntu bat badudala aitortu behar dut. Orduan ez nintzen horren kontziente, ez neukalako neure burua idazletzat.

Nolatan hori?

Idazle izateko ez da nahiko "idazlea naiz" esatea; besteek ere bihurtzen zaituzte idazle. Editore eta irakurle barik ez zara idazle. Orduan ez nengoen gure literatur sistemaren barruan. *Azalaren kodea* idazteak bakarrik ez, argitaratzeak ere, eman zidan konfiantza eta sekulako indarra. Ordutik hona hamar urte joan dira eta gogoz lan egin dut: ume eta gazteentzako liburuak, nire liburuen itzulpenak, hemen nahiz hemendik kanpo hainbat irakurralditan parte hartu dut. Orain janzten jarraitu behar dut, irakurleekin elkarrizketa lantzen eta probak egiten hurrengo egitasmoetan beste urrats bat emateko.

"Zer diostazu, oro har, emaitzaz? Esadazu benetako bizitza aski den benetako poesia egiteko". Hori da *Geranioaren minipoetika* poeman neure buruari eta irakurleari galdetzen diodana; hau da, nire zerak kontatzen ari naiz liburuan, hemen duzu bitsa eskuetan, bizitza bistan. Baina aski da zintzotasuna poesia ona egiteko? Zalantza itzelak izaten ditut idazten dudana. Balio dio irakurleari? Ba al dago topaldirik irakurlearen eta nire begiradaren artean? Estiloak funtzionatzen du?

Azalaren kodean bezala honetan ere gorpuztasuna eta "tragedia" pertsonalak ageri dira.

Liburu diferenteak dira, baina honetan bada-go haren oihartzunik, beste bizi-parametro batzuetatik azalduta. Gorpuztasuna dela-eta, badakit baten batek esan dezakeela: "Hara, honek aurkitu du trikimailua: bularrak eta bagina aipatu, eta lixto". Kontua ez da hori. Gorpuzta da denboraren igarotzea islatzen duen materia, eta komunikazio fisikoa eta egoera emozionala islatzen duena ere bai. Nahitaezkoa da gorpuzta aipatzea sentsazioez hitz egiteko. Beste aldetik, "tragediak"

bizitzako une txarrak dira, eta liburuan bada-go horiei neurria hartzeko ahalegina. Dena dela, horiei tragedia deitzea erridikulua da Anna Akhmatovaren edo gerrako haurren arazoekin konparatuta, liburuan aipatzen diren adibideak ekartzearen.

"Bitsa oparotasunaren sinboloa da, hedonismoarena, argitasunarena, baina baita gabeziarena, iragankortasunarena eta babes ezarena ere"

Bitsa eskuetatik nola, badoa bizitza ere.

Bitsa paradoxa da: bolumena dauka, distiratsua da, alaitasun kutsua dauka, baina berehala ezereztzen da. Bitsa oparotasunaren sinboloa da, hedonismoarena, argitasunarena, baina baita gabeziarena, iragankortasunarena eta babes ezarena ere. Liburuko hiru ataletan bitsa dago, zentzu bietan: gaztaro galdua, amodio-harreman batzuen aldaketak, maite izandakoen heriotza... Bitsa, bizitza lege, itxuraz asko da, eta une batean ezer ez.

Irudikatzen al duzu sinbolorik gabeko mundua?

Ez. Sinboloak, metaforak, praktikoak dira errealitatea ulertzeko. Eguneroko gauzak ere konparazio sinpleen bidez errazago esplikatzen dira. Halaxe sortu zen liburuko esaldi bat, gerora izenburua bihurtu dena. Lagun bati, nitaz galdetu zidanean, erantzun nion: "Bitsa besterik ez daukat eskuetan". Bitsa eta bizitza hitzen artean hosiadetasuna dago, gainera. "Min itzela dut eskuetan" da liburuko azken lerroa. Min egiten al du bitsak? Bai. Zer bitsek? Bizi izan eta kontatutakoak, bizitzak.

Asun Landa Mendiberi eskaini diozu liburu...

Momentu eskasetan ikusi nau, lagun ona da, eta sarritan esan dit, kontsolatzearen, "tragediek", lurrikarek, badutela alde ona, idazteko ematen didatelako. Eta egia da, liburu hau min batzuen ordaina da eta.

Hainbat poetaren aipuek tokia dute liburuan. Hona Marina Aoizena: "Pentsatzen dut ate bat dela bakardadea".

Horretan bat egiten dut Marina Aoiz poeta nafarrarekin. Bere poesian natura da giltzarrietako bat. "*Pienso que la soledad es una puerta*" dio poema batean. Hau da, edozein galera, muturrera eroanda, aurkikuntza bat izan daiteke, edo irabazi bat, baina lortzeko, zeharkatu egin behar da egoera bat, hesi bat.

"Batzuetan nahikoa oldoztu bako ekandu erge-la da bizirik segitzea" dio Jose Luis Otamendi-renak. Latza da gero!

Latza eta ederra, baina eskerrak oldozten ez dugun... batzuetan inertziak eramaten gaituela atearen beste aldera, bizitzen segitzeko, bits berrien bila. ■